

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE

Csütörtök

151. szám.

Pest, september 7. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethetni csak a kiadónál országúton Kunewalder házában, vidéken a k. postahivatalnál.

Előfizetési ár:

Évnyegyedre Budapesten 2 ft. 30 kr.
vidéken 3 ft. 30 kr..

Egy hón. elő fizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. peng. p. fizettetik.

Pest, september 7.

Mit csinál a közlekedési minister? hol van gr. Széchényi? ezt kérdik sokan, s olyssa mysteriosus képet csinálnak hozzá, mintha a feleletől legalább is az függne, hogy a közlekedés fenakadjon-e vagy nem.

Némelyek azt mondják e kérdésre, hogy gr. Széchényi megőrült, mások, hogy csak rosszul van, de vannak igen sokan, kik azt állítják, hogy a minister ártnak semmi baja, s olly egészséges, mint akárki más.

Annyi igaz, hogy elutazott.

Mi megvalljuk, a dolog felől magunk sem vagyunk tisztában, s a gróf örülésében — melytől az ég óvja is meg — annyival kevésbé hiszünk, mert az elutazás olly titokban, s olly megelőző körülmények közt történt, melyek inkább azon gondolatra vezetnek, hogy okát más egyébben keressük.

Ha más egyéniség van szóban, mi bizony de egy pillanatig sem törődünk rajta, akárhova is tűnik, legfeljebb őszinte emberbaráti sajnálatunkat fejezzük ki, ha beteg, vagy éppen megháborodott.

De a gróf úr rejtélyes elutazása különféle okokból magyaráztatik. A régi rendszer emberei ezt saját malmukra használják fel s mindenfelé hirdetik, hogy „ime Magyarország első (?) diplomataja oda hagyja a desperatus ügyet, s ime a legnagyobb magyar visszavonul a ministerium lépéseitől, s így rásúti azokra a maga részéről bele nem egyezés pecsétjét,“ így szól a reactio, s Közlönyében a Figyelmező-ben fennen hirdeti, mikép „nem is volna csoda, ha a gróf megőrült volna, miután egy általa mindig hibáztatott politika diadalának kö-

vetkeztében essék hazának vesztét látja.

Felszólítjuk a gróft — ha t. i. meg nem örült, mit temperamentumát őszmerve sem akarunk binni — magáévá teszi-e ezen nyilatkozatot? igazat szól ama lap, melly a főváros s a nemzet beketűrését teszi próbára.

Mások pedig — az ingatagok, kiknek véleményök mindig oscillal, kik soha önálló eszmélésre, független ítéletre nem emelkednek, hanem ez vagy ama tekintély órakereke után lógnak jobbra vagy balra — így szólnak „ime eó excellentiája, kinek annyi házai olly szép birtoka, s annyiféle részvényei vagynak, odább áll mert fél; hej gyengén kell állni azon ügynek, melyet a gróf odahagy!“ s a gyávák és pulyák serege nevekszik, s őszvedugott f. ijel suttognak a visszavonulásról, a régi jó időkről s felteszik magokban, hogy csak egy alkalmas pillanatra várnak, mellyben köpenyeggel fordíthassanak.

Uram az idők nehezek s ki poste-ját e nehéz időkben elhagyja, az büntetést érdemel.

Ha Széchényi beteg, vagy lel es odaavall vagy vitélik ez, már magában zajt csinál sokak előtt, de ha a közlekedési minister Széchényi utazik el betegesen vagy egészségesen; s sept. 4-ke után ez már több zajt csinál, kivált miután az is feltűnt, hogy pár napokkal előbb a minister ur családja is épp olly titokteljesen utazott el.

Mi ítéletünket kimondjuk, hogy gr. Széchényi elutazása a legnagyobb megrovást érdemel minden esetben, mert a megörülést — ismétljük — kósza hirnek vesszük, de ha valóban e szerencsétlenség éré, akkor kérdjük, miért nem tudattatik ez a közönséggel? miért nyujtatik anyag a titkolódzással a reactio bujtogatására, s a féltőknek elremitésére? és kérdjük, ha illy eléggé nem sajnálható csel éri, miért nem szűnt meg közlekedési minister lenni?

Hazánk olly állapotban van, mellyben fontos állomásainak nem szabad betöltetlen lenni.

Ki helyét megállani — bármí tekintetből — alkalmatlan, az mozdították el.

Lehet, hogy e sorainkat némellyek tán gyöngédtelességgel fogják tartani.

Ez meglehet igaz, de uraim olly időket élünk, midőn a gyöngédesség igen könnyen gyöngeségtől használtatik fel nekünk pedig nem kell Széchényi politica.

Szerkeztő!

Olvassa-e ön valaha a Figyelmezőt? én azt hiszem, hogy nem, különben lehetlennék tartanám, hogy róla meg ne emlékezett volna.

Ha figyelemmel kísérem őt még puskakorában s figyelemmel kísérem pisztollyá zsugorodása óta. —

Es higgye meg ön gyönyörű dolgokat tanultam belőle. —

Azon apályt és dagályt figyelemmel kísérem, melly e lap insolentijában, a reactionalis ármányok működéseinek több vagy kevesebb sikertígérő munkálodása s az események inkább vagy kevésbé retrograd szelleme szerint — észrevehető: igen tanu-ágos foglalkozás.

Vegye elő csak ön — ha netán eléggé engedékeny vele lapot cserélni — a sept. 4-ike előtti számokat, és olvassa meg bármellyik főcikkét, fusson át Csörgettyűjén s fogja látni azon insolens, azon szemtelen modort, mellyel a magyar ministerium s a dolgok új állása piszkoltatik, azon kárörömet, melly — hol csak a magyar nemzet érdeke — előtört.

Azt mondja tán valaki, hogy hiszen kipiszkolta, ki rángatta inkább a ministeriumot mint, a Marczius? ki volt fáradhatatlanabb az irántai bizalom lerontásában mint a Marczius?

De ez hibás és félszeg kérdés?

A Marczius igen is rángatta, megrötte, gúnyolta és nevetségessé tette az erélytelen, gyámoltalan ministereket, de nem rötte, nem gúnyolta és nem nevetségessé, nem kívánta népszerűtlenné tenni a felelős magyar ministerium eszméjét.

Es itt lehetetlen azoknak is nem felelni egy pár szót, kik a Marcziust személyeskedéssel vádolák. —

De hát az isten szerelméért azt kívánták volna inkább, hogy ne az mondassék a Marcziusban, hogy ez vagy ama minister ügyetlen, nem helyőre való, állását nem érti, hanem az mondassék, hogy a magyarnak nem való ministerium, hogy a felelős kormány rossz és káros?

Már pedig ha azon személyeskedéssel vádolók nem ezt akarják, ugyan mit akarnak.

Illyen lapot kaphattak a figyelmezőben, melly a legmerészebben bátorkodott mind azon nyerményeket és jogokat, mellyeknek e hon olvégre birtokába jutott népszerűtlenné és nevetségessé tenni.

Ő nem személyeskedett, hanem az eszmét akarta és akarja megölni, mert hiszen jól tudja, hogy ezzel a személy is bukik.

Milly sima képet csinál mártírban, midőn a forrásban levő kedélyek kéréséből kellett föltámasztani nyomorult létét, mely föltámasztáson hirdeté, hogy mindnyájan egy párthoz tartozunk! hogy mást akarni mint a kormány akar, polgári bűn! hogy a régi állapotról gondolni is elárulása honunknak!

Milly bűnbánó jósátszóképet csinált akkoron!

S midőn látta később egyfelől, hogy hízogó scire a ministerium nem hallgat sőt azokat restelli s hogy nem szegődhetik a létező hatalom bérébe s másfelől tudomására jutottak a pillanatba levert reakció erőinek élettelenségei, s látta, hogy a kedélyek már lassanként lecsönkösülnek s kitörésükkel félme nem lehet, — mely fordulatot tett, milly vakmerő módon támadt meg visszanyert szent szabadságunk és függetlenségünk testé vált eszméit.

És őn mindezekről nem szólott soha mert vagy nem olvasta ama lapokat, vagy ha olvasta azt gondolta, „jó lesz ősmerni a ficzkót, hogy ki és mi legyen!”

Az is meglehet ugyan, hogy sokszori provocatio-ra való felelettel s a schwarczgelb lap tengődését nem akará életté változtatni.

És én őnek igazat adok s magam se szólalék fel ellene még most se, mert szent hitem, hogy a sept. 6-diki számját nem olvasom.

Ezen szám a lapnak új fordulatát kezdi meg. Ismét elsimul az arcz édesekké erőszakolatnak a vonások, s elmondatik hypocrita nyelven hogy „minden hazafinak együtt kell tartani, hogy minden magyar egyet értsen és együtt munkáljon azon csel elérésére, mi mindnyájunkkal közös és szent, t. i: a haza megmentése!”

Ne higgyetek neki, mert álnokság minden szava.

Látja, hogy a láthatár borul, s nehéz idők fognak jönni az áruló fejekre, látja, hogy a kormány és nemzeti gyűlés elvégre öszvetalálkozott az erélyesebb és szilárdabb elhatározásu honfiak véleményével; látja, hogy a hatalom nem gyengül, hanem határtalanul fog lenni, és a mártiusi kokárda helyett septemberei szép szavakat hangoztat villám háritóul.

„Nem félek én sem a császártól sem a muszáktól: a mi engem nyugtalanít éppen az a nimásekben bizalmat éleszt; s en abban áll, hogy ellenségeink éppen azon nyelven beszélnek, mellyen mi. Az egész világ egyesülni akar, mindenikök arca külsőleg ugyanazon színű. Pedig ők nem érezhetnek valódi örömmel egy rendszer bukásán, melly őket jövedelmektől hivatalaiktól fosztá meg. És így árulók vannak.

Igy szólott Demoulin's Camille 1791-ben Jun. 22-én a király megszökése utáni nap; s midőn ezen szavakat polgártársaim figyelmebe ajánlom, maradok barátja.

Tengeri.

Mit kell tennünk?

A válasz, mellyet a képviselők hoznak Bécsből kétségkül irányt adand a törvényhozás és nemzet teendőinek — egyet mégis olyannak tartok, mit caeterum censeoként szünet nélkül

szerefnék mindenki fülébe harsogtatni: őnkül csak kormányunktól függő hadsereg, nem tudunk föltámasztani soha sem polkót, melly nem ezen kezdé, s tán hiszem, hogy a magyar sereg szelleme ismeretlensége vihette a kormányt azon szerencsétlen térére, mellyen a hadsereg erényében áll őn és több barátim személyei tapasztalásból merem állítani, hogy a melly pillanatban a törvényhozás kimondja hadseregünknek az osztráktól elkülönzését, az ha tán nem minden, de bizonyára igen csekély nehézséggel meg fog történni. —

De bizonyosan nem kell élehetetlenkedni, az illy képességek erély és elhatározottság biztosítja sikerét — a képviselők a kormánnyal egyesülve parancsolja meg a hadseregnek, hogy tüstént magyar zászlót tűzzön ki, és tegye le az újonczitörvényben javallt esküt; szólitná fel az idegen tiszteket, akarnak-e zászló és eskü alatt mint magyar katonák szolgálni, mondja ki a halálos büntetést azokra, kik e parancs ellenében izgatni merésznek — meglássátok milly hamar leszén magyar hadseregünk, és ha ez megtörtént mentve vagyunk, vagy ha a seregek istene más-kép rendelkezett a magyar felett olly állásban lenendünk, minőben ha már veszni kell, nyílt csatában leszünk képesek nemzeti létünket drágán eladni, míg ellenben az eddig nyíltan ellenünk folytatott alávaló ármányoknak ostoba nevetségös áldozatjaiként sarvadunk élehetetlenül.

Perczel Miklós.

A Pester Zeitung mai számában el van beszélve, hogy Kossuth magát az Inhaber-sege alatt tartott ezredbeli katonáktól őrizteti; s ezen állítását egy kis satyrizálással veigyitve találja fel a közönség elébe, s elmondja hogy Kossuth nem Cásár, hogy egy Brutustul félhessen, sem nem Marat s még kevésbé Bonaparte, sőt még Buckinghamhoz sem hasonlítható, hacsak Magyarország nem játsza. I. Károly szerepét, mitől az ég ovjon meg. —

Mi a Pester Zeitungnak még sok másokat is nevezhetnének, kikhez Kossuth nem hasonlít, azonban az illy módoni satyrát a Pester Zeitungnak hagyjuk, csak annyit jegyezve meg, hogy Magyarország ugyan alig fogja I. Károly szerepét játszani, de azért bizonyos schwarczgelb egyének számára aligha nem fogunk egy Oliviert ohajtani.

Végül még annyit kívánunk megemlíteni, hogy Kossuth nem őrizteti magát mert — bár elég gazember szeretné is őt halva tudni — nem fél, hanem őriztetik jó szándoku, s a hon első fia élete felett saját benső ösztönéből — s magának Kossuthnak akarátja ellenére — virasztó polgároktól, kiknek minden becsületes magyar nevében köszönetet mondunk.

Perczel Pál honvéd-hadnagy, Perczel Móricz testvérenek augustus 4-ről írja, a Gyulai és Vasa nevet viselő ezredbeli tisztek augustus 2-kán hadügyministerünkhöz egy nyilatkozványt adának be, melly szerint ők kijelentik, hogy a hátrörök ellen nem harcolnak; míg nagyobb erő nem érkezik a ráczokat nem támadják meg; és az

osztrák sereket semmi esetre nem cserélik fel a magyarra. A császár-hászár és porosz-herczeg ezredbeli tisztek megtagadák az aláírást. A Sándor-gyalogság pedig már magyar zászlót hord a táborban, és a legénység a honvédekkel egyesülve tót- és magyar-nyelven danol körülötte. Átálában az altisztek és legénység kivétel nélkül tiszta hazafiszellem által vezéreltetnek; és készek az engedetlen főtisztség ép úgy mint a szerbek ellen a független magyar kormány parancsait végrehajtani.

A csatasomj napról napra növekszik; úgy hogy csak egy intéz kell, és meglesz tisztítva a hadsereg; és a szerb lázadás sem mivé téve.

Fiuméből írják, szinte Perczel Móricznak, hogy a magára hagyott fiumei olasz lakosság nem csak nem akar Jellacsich küldötté csordával megbarátkozni; sőt már is készül azt megsemmisíteni.

Mákvirágok.

— Hír szerint városunkban egy európaihírdő szemorvos mulat. Személyét ugyan senki sem látá még, de ittletét abból következtetik, mert a ministerium szeméről a hályog elvégre kezd leesni.

— Kerestetik egy ügyes ács mester, ki a trón ingadozó oszlopait megerősíteni képes, kellő bizonyítványokkal ellátott bérmentes levelekben értekezhetni Latour osztrák hadügyministerrel. Az ajánlkózók biztosítókot kötelesek letenni, osztrák papíropénz ilyennek el nem fogadhatik csak arany és ezüst s titokban a magyar kétforintosak. A vállalat sok előnyt nyújt, s a vállalkozó a státusadósság egy részének elvállalásán kívül egy pohár bayerisches-t is kap jutalomul.

— Hám János minden reggel a császárfürdőbe bajozik s egy nyeli ott a meleg vizet mint a szent lélek szavait. Némellyek azt hiszik, hogy a nevelési törvényjavaslat átbukása hat ihm den Magen verdorben.

Csernátóni.

Pest, september 6.

Nekünk magyaroknak igen nagy bajunk eddig az volt, hogy könnyen hívők és engedékenyek voltunk.

Legsajgóbb sebeinkre egy kis tapasszal legkiáltóbb szükségünkre egy nyújas ígérettel, sürgetőds kéréseinkre egy királyi vederemoval mindig beelégedünk s elhagyánk magunkat utasítani.

Azt, hogy mint bántak velünk a három közelebbi század lefolyása alatt, mi történt, kazelésámra felterjesztett sérelmeinkkel, milly kisciklaleg alkudozánk országgyűléseken keresztül a felett, mihez kétségbevonhatlan jogunk volt, ezt előszörólmi unalmas dolog volna, s csak sebeket szagatna fel, mánnek kijával pedig most sem vagyunk.

Hogy régen, midőn testestől lelkestől a bécsi kormány kalikájában voltunk fogva, midőn még akaratumt nyilvánítása is csak annak engedélyével történhetett, midőn királyságok és nemzetek kívánatát az egy Metternich mindenható vetőja képet volt lesújtani magunkat, illy gyermekiesen engedünk tractáltatni, még csak megjárna.

Hanem, hogy a martiusi napokban, midőn az ég maga újjal mutatá ki az órát, mellyben Magyarország teljes függetlenségét végzészertőleg

visszanyerheti, midőn néhány napra kezünkre játsza a sors a hatalmat austriaival együttmaradásunk feltételeit megszabhatni, és törvényt írni a megrendült királyi felsőség albjára, hogy ekkor is engedékenységből — függetlenségünk bátyd-in rést és kapukat hagytunk, melyon a rész akarat könnyű ostrommal foglalhassa vissza kezűkből a nagy bajjal visszakerített szabadságot — azt megbecsülhetetlen vétél fel részünkre a historia.

Csak egy pillanatot vessünk mostani bonyolodott állásunkra, s mákszemnyi gondolkodás után átláthatjuk, hogy minden bajaink oka abban rejlik, miszerint a hadügyi tárczát elég gyengék valánk csak felében elfogadni, másik felét pedig az ármánykodó bécsi befolyás szabad rendelkezése alatt hagyni.

S hogy milly hatalmas eszköz volt ez a látzólag megbukott, de titkos utakon még mindig működő reactionariusok kezében elég keservesen tapasztalók.

Midőn a martiusi charta, pozsonyi utósó országgyűlésünk elhatározó végperceiben felmutattatott, még Kossuth is azt mendá, hogy ha e nemzet annak alapján teljes függetlenségét kivívni és életbeléptetni nem tartandja, nem méltó azon drága kincs bérésára mit szabadságnak neveznek.

Ámde a következő keserűn megczáfolta e meggyőződést, mit akkorában a táblák többsége jóhiszeműleg osztott.

Kossuth ez engedékenységgel megelőzhetőnek gondolta akkor a polgárháboru vészes kitörését, és íme, épen ez lön a kanócz, melly kezökbe adatott elleneinknek, hogy folygyujtsák vele közbékének épületét, ez lön az olaj, melly a visszavonás izgatott parázsát tűzszaloppá lobogtatá fel, hogy fölemésztéssel fenyegetse szabadságunk rövid életét.

Miért nem rendelkezhetünk szabadon hadseregünkkel, mért vérzenek rokonink Milanónál dicstelen csatában addig, míg lithon testvérüket rabló csordák féktelen dühe üldözi, miért erőtetik embereinket még most is egy nemzet leigazására, mellyet hozzánk közös hazafiság kötelel fűz, a helyett, hogy azok saját tűzhelyünk bátorságát védenék, mért aljasult gunnyá a hadügyministeri hatalom az alvidéki vezér tábornagyok ellenében, mért lebegteté az áruló exbán a lázadás zászlóját büntetlenül tölünk néhány mértföldnyire, mért áll mindez ideig sőt növekszik a pártütök zagyva tábora, s mért nyugóztetnének tétlenségbe harcvezető honvédeink zászlóaljai, más érdekekhez szegődött ingyenélő tiszteik által, miért kelle megérnünk, hogy általunk fizetett vezérek, kikre vak bizodalommal függetlenségünk fenntartását biztuk, ármány soldosaivá szegődve szent ügyünket elárulják?

Szóval miért nem lehetünk urak saját házunkban, s mért kell rettegünk csatatéren a harcznak kétes szerencsésjéitől, mellyhez függetlenségünk kötve van, a békés tanyákon pedig lázítás gyújtó szikráitól, mért van telve jövődönk polgár s szabadságháború átmérhetlen vérözönével?

Mert a katonai főhatalom teljesen kezünkben nincs, s azon része, mellyet gyengehitűleg esküdött elleneink kezében hagyánk, paralysálja

minden igyekezetünket, sőt jól számított csellel mindinkább problematicusabb állásba merit.

Ezen bollásunknak keservesen megadtuk az arát. —

És mégis most, midőn a forró kása ujabban ekként megégette saánkat, midőn a meglakelés tanúsága okosabbaká faraghatott volna, nem késünk a hadsereg német kébra állításának törvény betételével új eszközöt adni magunk ellen a veszünkre sovárgó absolutismus működéseinek nem késünk az engedés ösvényén oda haladni, hogy többé semmi engedni valónk ne legyen. —

Ki önkárán nem tanul, kit a tapasztalás, s historia tanúságai jobbra nem terítnek — ki maga kovácsolja a szolgaság lánczát — hogy várhat az, az égtől is segítséget?

Mi lesz mindebből, mint feghat kiegyenlítődni ez idegen érdekek kiméletének ránk takmált politikája, a teljes szabadság, s nemzetiség fellobbanó hazafias érzetével — ? . . . ezt még a titoknak sötét fátyola rejti.

Annyi bizonyos, hogy ha még magunk segítjük czéltévesztett eljárásunkkal az ármányt burokjából kiköltetni, s ha halogató és engedékeny politikánkkal alkalmat adunk arra, hogy a csak gyengén schackban tartott pártütök még nagyobb vérszemot kapjanak — még Isten csudája is bajosan menthet meg jövőnknek legszomorubb alakulásától.

Cserző Bencze.

Pest, september 4.

Az austriai statusadósság egy részének Magyarország által való elvállalása, vagy el nem vállalása iránti viták, napi renden vannak, — általában egyetértünk abban, hogy kedves hazánk mint Austrra mostoha gyermeke ezen adósság jótéteményeiben soha nem részesülvén, az elvállalásra jogosan fel sem is szólíttathatik.

De felette csodálatos, hogy az austriai örökös tartományok lakosainak $\frac{1}{10}$ része ezen adósságnak közadó utján való megfizetése ellen ovást nem tett.

Tekintsünk egy kissé beljebb e dologba.

Eddig az austriai ügyeket az uralkodóház teljeskoru tagjainak közvetlen befolyásával felelőség nélküli ministerium igazgatta, és ezen ministerium volt az, melly a jelenleg mint egy tizenkétszáz millió pengő fra. rugó statusadósságot tette következőleg az összes nép, melly ezen adósság mi okbóli szükségességről még csak nem is értesítettet, e részben olly ártatlan mint a ma született gyermek.

A dolog illetén állásban igen jogos és egyszerű követeletés, miszerint fizessék ezen adósságot azok vissza, kik eszközei voltak.

S ekkor önként az uralkodóház tagjai jönnek a latba, ezek tették a szóban forgó adósságot s jótéteményeit majd nem kizárólag csak ők élvezték.

Mondja ki tehát az austriai nép, hogy az uralkodócsalád tagjainak magán vagyona (azon

jövedelmét kuforrások kivételével, mellyek tisztességes fentartásukra kívántatnak) továbbá az ország tulajdonához tartozó bécsi kincsgyűjtemény, nem különben az austriai hercegeknek a londoni bankban létező, s das kamatokat jövedelmező tőkét fordítászanak az adósság letisztítására.

Itt megjegyzendő, hogy Austria legtöbbel tartozik Angolországnak, kevesebbel Porosz, és Oroszországnak, a Rotschild családnak, más törzsekrenek, s elvégre azon magányozóknak, kik austriai statuskötelezvények birtokában vagynak.

Helyes leandne tehát, ha az összes austriai fejedelemség alatt álló nép a londoni bankot arra szállítaná fel, miszerint a statusnak kölcsönözött pénzei fejében kölcsönös értekezés és liquidationis computus után tartva meg örökös tulajdonul azon tőkéket, mellyeket az austriai hercegektől kamatozás végett vett által.

E sorsnak kellenek érní Metternichnek a londoni bankban létező nem csekélyösszevű tőkepénzeit is.

Ha Austria lakossága a statusot terhelő adósság eredetét, s támadását fürkészné, mit a mostan Bécsben együtt levő nemzeti gyűlés már tehetett volna, teljes lehetetlen, hogy ezen adósság visszafizetésének köz adó utján s azok általi eszközölését kívánná, kik az adósságot nem tették — sőt egyenesen oda nyilatkozna, hogy fizessék meg azok, kik azt tették.

A mi ez ügynek illetén utómi eldöntését, s ez által netalán a magányozókra is háromló kárt illeti, tagadhatlan, hogy ezek ártatlanul szenvednének kárt, s ez meg nem történhetik.

Minél fogva minden magányos felszólítandó lenne annak hiteles kimutatására; mennyi értékű status kötelezvényeivel bír.

S miután fél Europa roncsolt s kimerített finacsz állapota, melly a magán vagyon értékét sőt biztosságát is veszéllyel fenyegetheti, ugy hiszem megelégednék mindenki ha követeléseinek aránylagos, teszem fele vagy a körülményekhez $\frac{1}{3}$ részének megkapásáról biztosíttatnék.

Ezek után a status a régi kötelezvényeket ujakkal becserélné, mint mondám bizonyos rész levonásával, s az azokért járó kamatokat általános számítás szerint $2\frac{1}{2}$ vagy 3 véve száztól a közjövdelemből fizetné, de polgárainak fizetné s nem adna külhatalomnak martal k gyanánt.

Magyarországot illetőleg jónak látom megéríteni azt, miszerint a magyarországi lakosok birtokában levő statuskötelezvények legfeljebb 12, vagy 13 millió p. frt. összevegről szólok mint ez a kamatok felvételéről vezetett könyvekből látható, s e szerint felette méltánytalan kívánat az, hogy mi az ugy nevezett austriai állodalom pénztári állapotának biztosítása tekintetéből az összes adósságból 200, vagy 150 milliót vállaljunk el, holott staats-banquerot esotére is legfeljebb 12, vagy 13 millió fpra rugó kárt szenvednének ollyatén polgártársaink, kik status kötelezvényeiken kívül bizonyára még más vagyonnal és értékkel is bírnak, következőleg a staats banquerot által koldus botra nem jutnának.

Ezeket előre bocsájtvá szerkeztő urat arra kérem, miszerint e sorokat közzé tenni szíveskedjék, talán akad befolyásos ember, ki a szük-

séges utón lépést teend az iránt, hogy szólíttassék fel az osztrák nemzeti gyűlés, miszerint ez ügyet tanácskozás alá vevén, gondoskodják legelsőbb is az iránt, miként lehetne a nép terheltetésén kívül, melly ezen adósság jótéteményeiben soha nem részesült, azt tetemes részben leróni, s általában az iránt hozzon határozatot, valljon kívánja-e a mások által öntudtán kívül csinált adósságot lefizetni.

Fura Péter.

Figyelmeztetés a magyar nemzethez!

Magyarok! Az idő rövid; a teendő sok; az ítélet nehéz; az alkalom mulandó!

Az idő rövid mondom, mert a dolgok élére vannak állítva, se hónap, talán e héten fog kimondatni a végzet a nemzetek sorsa fölött.

A teendő sok, mert ha valaha most, midőn lét s nem-lét fölött libeg a sors mérlege; kell egy részről a lelkesedést az áldozati készséget, más részről az érdekességét s a buzditást annak serpenyőjébe vetni. —

S az ítélet nehéz, igenis nehéz barátim! mert ha van e haza közelében egy népfaj, melly még most is a civilizáció gonyára nagyon, nagyon el van nyomva, s mégis minden terheket a többivel egyenlően viselnie kell, kérdem, nem fogja-e ezen tény Európának, a horvát ügyek fölötti ítéletét megnehezíteni.

Nem fog-e ezáltal a magyaroknak, más fajok iránti igazságos eljárása kétségbe hozatni? S magának ezen népfajnak ugyan milly ítélete lehet a magyarok liberálisáról s igazságszeretéről, midőn a kivított szabadságot csak annyiban érzi, hogy vagyona s élete inkább mint valaha igénybe vétetik?

S meggondolták-e uraim! milly gyümölcs lehet ilyen, habár hamis ítéletnek? meglehet, hogy van az említett anomáliának oka, alapos oka, de hisz rendkívüli, forradalmi időkben, s a csatamezőn rejtett okokat nem szoktak keresni; itt a tény a maga meztelenségében szól, s e szerint hozatik az ítélet! Az alkalom pedig mulandó!

Igenis, itt az idő s a helyzet azon pontja, azon kényes pontja, hogy a zsidók a magyarokhoz ragaszkodása felhasználásuk, hogy bennök az anyagi érdek által lelkesedés ébresztessék, mert valljon nem dönti-e el sokszor egy nehéz a tulsúlyt a kétes mérlegen?

Véleményem szerint tehát itt az idő, hogy az a fatalis zsidó-emancipatio kimondassék!

S ne ámítsuk, a központi bizottmány véleménye két klauzulájának úgy sincs se célja, se értelme! —

Avagy attól félnek önök, hogy az örökös tartományokban lakó, már is emancipált zsidók fogják elárasztani a hazát most, midőn itt a polgárháború dübög? —

Vagy pedig inquisitiót akarnak felállítani, hogy valljon ezen, vagy amason zsidó reformálódott-e vagy nem? —

Szóval itt az idő, s nem úgy a zsidók, mint inkább a magyarok érdekében, hogy a zsidó emancipatio kimondassék. De ha mégis önök másképen látják a dolgot, kérelmem ez:

Terjesztessék ki a ministeri rendelet, miszerint a harcz mezején az előmenetekre, nyugdíjazásra s a jutalomra nézve idegenek s nem idegenek között különbség nem létezik — a zsidókra is. —

Róth Hermann.

* * *

Ez ohajtás semmi egyéb, mint méltányos, s mi azt teljesen magunkévá tesszük, s csak azon meggyőződésünket kívánjuk megjegyezni, hogy mi a zsidóknak a magyarokhoz ragaszkodását nem feltételozettnek lenni ohajtjuk, vagy világosabban szólva, nem hisszük, hogy az izraeliták csak azon esetben fognának szabadságunk és önnállásunk ügyében küzdendő harcainkban mellettünk vivni, ha emancipáltak.

A valódi magyar hazafipárt a zsidóügynek barátja, s azért barátot éppen azért kell támogatni, hogy neki alkalom és hatalom adassék az emancipatiót — mellynek ellenségei most még nagyszámúak — kivihetni. Szerk.

H I R D E T É S E K.

(1-6)

Nemzetörségi egyenruhák,

mint: atilák, nadrágok, köpenyek és csákók készen — vagy egész századok számára a legrövidebb idő alatt is a legjutányosb áron kaphatók

Singer Ign. és társánál,
nagyhid-utca 9. sz. Haris-féle házban.

(2-3)

Alóírt igazgatóság a „pesti gépépítési és vasöntőgyári” társulat részvényes tagjait meghívja a f. é. october 1-ső napján délelőtti 10 órakor a nemzeti casino épületében tartandó

első közgyűlésre.

Pest, september 1-sőjén 1848.

A pesti gépépítészeti és vasöntőgyári társaság igazgatósága.

Gőzhajók járása

septemberben 1848.

Pestről Bécsbe mindennap reggeli 6 órak.
„ Eszékre vasárnap, kedd és pénteken reggeli 5 órakor.

A dunagőzhajótársaság főügyvivőisége.

Magyar köz-zépp. vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik september 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat	reggeli 6 óra 30 percz.
„ „	tehervonat délben 11 órakor
„ „	személyvonat délut. 1 1/2 óra.
Szolnokból Pestre.	tehervonat reggeli 4 óra 15 percz.
„ „	Személyvonat reggeli 6 óra 45 perczkor.
„ „	Személyvonat délután 1 óra 45 perczkor.
Pestről Váczfélre reggel	7 órakor.
„ „	délután 3 óra 30 percz.
Váczfélre Pest felé reggel	8 óra 30 percz.
„ „	délután 5 „ 45 „

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.